VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Accountantsverslag 2020

Gemeente
Diemen

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Noordendijk 207
Postbus 574
3311 RN Dordrecht

T. (078) 648 15 55
F. (078) 648 15 59

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Diemen
Postbus 191
1110 AD DIEMEN

Dordrecht, 28 mei 2021

Ref.: 1251/WdV/MG
CONCEPT

Betreft: Accountantsverslag controle jaarrekening 2020 gemeente Diemen

Geachte leden van de raad,

Overeenkomstig uw opdracht, hebben wij de jaarrekening 2020 van de gemeente Diemen gecontroleerd. In overeenstemming met artikel 393 lid 4 Burgerlijk Wetboek Boek 2 en Controlestandaard 260 Communicatie met de met governance belaste personen, brengen wij verslag aan u uit over onze bevindingen.

Het is de verantwoordelijkheid van het college de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de daarop berustende bepalingen. Het college is tevens verantwoordelijk voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij, op basis van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO), de materialiteit voor de jaarrekening als geheel vastgesteld op € 926.000 voor fouten en voor onzekerheden op € 2.778.000. Afwijkingen als gevolg van fraude of fouten zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

De door ons gecontroleerde jaarrekening 2020 geeft een eigen vermogen aan per 31 december 2020 van afgerond € 22,8 miljoen positief (2019: € 22,7 miljoen positief) en een gerealiseerd resultaat over 2020 van € 0,3 miljoen positief. Het Meerjarenperspectief Grondzaken Jaarrekening 2020 is (ongewijzigd) door het college vastgesteld op 11 mei jl. en ligt 17 juni a.s. ter vaststelling voor bij de gemeenteraad. De gemeenteraad is voornemens in haar vergadering van 8 juli a.s. de jaarrekening 2020 vast te stellen.

Op basis van de door ons uitgevoerde controle zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid te verstrekken bij de door de raad op 8 juli a.s. vast te stellen jaarrekening versie d.d. 26 mei 2021. In het geval dat de door ons gecontroleerde jaarrekening nog wordt gewijzigd, verzoeken wij u om per omgaande contact met ons op te nemen.

In dit accountantsverslag hebben wij de bevindingen uit de jaarrekeningcontrole opgenomen. De geconstateerde aandachtspunten zijn nader uitgewerkt en waar nodig voorzien van aanbevelingen. De organisatie van Diemen herkent zich in de beschreven bevindingen en in de geconstateerde verbeteringen.

Wij hebben onze concept bevindingen met uw organisatie en met Duo+ afgestemd en met uw Auditcommissie besproken en lichten onze bevindingen in een volgende raadsvergadering graag nader toe.

Wij benadrukken dat dit accountantsverslag uitsluitend bedoeld is om u te informeren over onze controlebevindingen en aanbevelingen. Externe toezichthoudende instanties en andere belang-hebbenden kunnen u vragen om een afschrift voor hun beoordeling van de financiële stand van zaken van de gemeente Diemen en van de risico's in de bedrijfsvoering. Wij benadrukken dat wij niet aansprakelijk zijn voor eventuele gevolgen van externe verspreiding.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid om tijdens een raadsvergadering het rapport nader bij u toe te lichten.

Hoogachtend,

W.P. de Vries RA

CONCEPT

INHOUDSOPGAVE

1. Gemeente Diemen in beeld 5

2. Onze belangrijkste boodschappen 6

3. Algemene ontwikkelingen 8

3.1. Impact uitbraak coronavirus 8

4. Financiële positie 2020 9

4.1. Resultaat 9

4.2. Vermogens- en schuldpositie 10

4.3. Weerstandsvermogen 11

5. Jaarstukken 11

6. Interne beheersing 12

6.1. Algemeen 12

6.2. VIC-functie 12

7. Algemene controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2020 13

7.1. Kwaliteit jaarstukken 13

7.2. Het verloop van de controle 2020 13

7.3. Controlebevindingen 14

7.4. Samenvatting fouten en onzekerheden 17

7.5. Begrotingsrechtmatigheid 18

7.6. Single Information Single Audit (SiSa) 19

7.7. IT-beheersing 21

8. Overige onderwerpen 22

8.1. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 22

8.2. Vennootschapsbelasting (VPB) 23

8.3. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing 23

8.4. Onafhankelijkheid 24

9. Slot 24

CONCEPT

1. Gemeente Diemen in beeld

In onderstaand overzicht geven wij een totaalbeeld van de financiële positie van gemeente Diemen. De signalering is weergegeven in respectievelijk groen, oranje en rood. De realisatiecijfers van de gemeente Diemen worden getoetst op basis van algemene normen die gangbaar zijn bij het toetsen van kengetallen.

Onderwerp	Referentiekader (bedragen x € 1.000)		Beoordeling	
FINANCIËLE POSITIE			**2020**	**2019**
Saldo van baten en lasten	Saldo van baten en lasten (71) als % van totale baten (89.740) (0,08%)	> 0% < 0% < -2%		
Gerealiseerde resultaat	Gerealiseerde resultaat (329) als % van totale baten (89.740) (0,37%)	> 0% < 0% < -2%		
Vermogenspositie	Eigen vermogen (22.797) als % van totale opbrengsten (89.740) (25,4%)	> 50% > 25% < 25%		
Vermogenspositie	Eigen vermogen (22.797) als % van totaal vermogen (124.184) (18,4%)	> 30% > 10% < 10%		
Weerstandsvermogen (structureel)	Beschikbaar weerstandsvermogen als factor van benodigde weerstands-capaciteit (interne norm = 'Uitstekend') (factor 24,5) *Voor incidentele risico's komt het weerstandsvermogen volgens interne normen van de gemeente Diemen op 'Uitstekend'*	> 1,5 > 1,0 < 1,0		
INTERNE BEHEERSING				
Jaarrekeningproces Duo+ en gemeente	Totaalbeeld, gegeven de omvang van de organisatie: Toereikend Beperkte tekortkomingen Ontoereikend			
(Verbijzonderde) interne controle				
Grondexploitaties				
Aanbestedingen				
Sociaal Domein				

CONCEPT

2. Onze belangrijkste boodschappen

Goedkeurende verklaring getrouwheid en rechtmatigheid
Wij hebben de controle van de jaarstukken 2020 van de gemeente Diemen afgerond. Op basis van de door ons uitgevoerde controle hebben wij een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid verstrekt bij door de raad op 8 juli a.s. vastgestelde jaarrekening d.d. 26 mei 2021. Het totaal aan niet te corrigeren fouten (financiële onrechtmatigheden) en de resterende onzekerheden zijn opgenomen onder hoofdstuk 'Samenvatting fouten en onzekerheden'.

Financiële positie
Het totale eigen vermogen over 2020 is toegenomen, onder andere door het positieve saldo van baten en lasten 2020.

Boekjaar 2020 sluit met een positief resultaat voor en na verwerking van mutaties in de reserves. Het gerealiseerd resultaat over 2020 na reservemutaties is hiermee € 329.000 positief, nadat per saldo in 2020 € 258.000 aan de reserves is toegevoegd. De verschillen worden adequaat toegelicht in de inleiding van de jaarstukken.

De opbouw van het rekeningresultaat 2020 is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Baten	85.946	97.693	89.740
Lasten	86.231	99.706	89.669
Exploitatieresultaat	**-283**	**-2.013**	**71**
Onttrekkingen aan reserves	1.501	3.081	3.288
Toevoegingen aan reserves	1.154	1.819	3.030
Saldo reservemutaties	**347**	**1.262**	**258**
Resultaat na reservemutaties	**64**	**-751**	**329**

Voor inzicht in de belangrijkste kengetallen van de gemeente Diemen verwijzen wij naar onze opmerkingen in paragraaf 4.1 Vermogens- en schuldpositie.

Gemeentelijke grondprojecten
Op basis van een risicoanalyse hebben wij de voor de controle van de jaarrekening belangrijkste projecten gecontroleerd. Naar aanleiding daarvan constateren we dat de beheersing van de projecten en inschatting en bewaking van de belangrijke risico's op orde is. De risico's zijn toereikend toegelicht en waar nodig voorzien in de jaarrekening. Wij verwijzen naar de toelichting onder "Voorraden - Onderhanden werk" in uw jaarrekening op pagina 241, waarin u de onzekerheden ten aanzien van schattingen hebt toegelicht.

CONCEPT

De gemeentelijke grondexploitaties naar de stand van 1 januari 2021 zijn begin 2020 geactualiseerd en worden 17 juni ter vaststelling voorgelegd aan de raad. Hierbij zijn door Diemen belangrijke keuzen gemaakt en standpunten ingenomen. Met de grondexploitatieberekeningen heeft Diemen ook beoordeeld of de onderhanden werk positie per eind 2020 op een juiste wijze is gewaardeerd in de balans van Diemen en in welke mate Diemen (aanvullend) verliesvoorzieningen moet treffen per eind 2020. In de paragraaf Grondbeleid en in de toelichting op de balans is dit nader uiteengezet.

Programmering, fasering, ramingen, scenario's, risico's en kansen en verwachte (financiële) uitkomsten blijven onzekerheden voor Diemen in de grondontwikkeling. Het college en de raad (h)erkennen dit en zijn van mening dat de geactualiseerde grondexploitatieberekeningen op dit moment de beste inschattingen zijn.

Bij deze inschattingen is rekening gehouden met de mogelijke gevolgen van de uitbraak van Covid-19/Coronavirus voor de projectontwikkeling. In de jaarrekening heeft het college een adequate toelichting opgenomen over de belangrijke onzekerheden bij de grondontwikkeling. Voor de risico's van de gemeentelijke gronden heeft Diemen weerstandvermogen opgebouwd.

Europese aanbesteding

Onderdeel van de controle is een toets op de juiste naleving van (externe) Europese aanbestedingsregels. Wij hebben vastgesteld dat een aantal inkoopopdrachten niet rechtmatig is aanbesteed. In 2020 is een aantal contracten ten onrechte niet Europees aanbesteed en er is sprake van contracten die in eerdere jaren zijn afgesloten maar door verlenging in 2020 het Europese drempelbedrag overschreden hebben.
De totale rechtmatigheidsfout voor deze contracten bedraagt in 2020 € 817.000 (lasten in 2020). De onrechtmatigheden zijn voornamelijk afkomstig bij inhuur van medewerkers. Wij nemen deze afwijkingen mee als onrechtmatig in onze foutenevaluatie in het jaar waarin de kosten worden gemaakt, in dit geval in 2020. De afwijkingen kunnen niet gecorrigeerd en hersteld worden, de kosten 2020 zijn wel "getrouw".

VIC en jaarrekeningproces

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn vastgelegd in onze managementletter d.d. 23 december 2020.

Duo+ is verantwoordelijk voor de uitvoering van de verbijzonderde interne controle voor de gemeente Diemen. De controlewerkzaamheden zijn in overleg met ons controleteam voorbereid door Duo+. De kwaliteit van de interne beheersing alsmede de kwaliteit van de verbijzonderde interne controle is verbeterd ten opzichte van 2019. Daarnaast is de opmerking vanuit onze managementletter inzake het in kaart brengen van opzet en bestaan (zogenoemde lijncontroles) van de belangrijkste processen opgevolgd. Opzet en bestaan is van belang voor het inzicht in de interne beheersing van de gemeente en hiermee ook voor een gedegen risicoanalyse en de te verrichten VIC werkzaamheden.

CONCEPT

Het jaarrekeningproces kon hierdoor soepel verlopen en heeft tot gevolg gehad dat de jaarrekeningcontrole binnen de initiële bestuurlijke planning kon worden afgerond.

Opgemerkt wordt dat de initiële aanlevering van de jaarrekening 2020 voor onze controle van voldoende kwaliteit was om te starten. Naar aanleiding van onze controle hebben wij meerdere afwijkingen geconstateerd in de jaarstukken die zowel tekstuele als cijfermatige correcties tot gevolg hadden. Dit betreffen ook correcties met effect op vermogen en resultaat van de gemeente. Alle door ons geconstateerde correcties zijn verwerkt in de aangepaste jaarrekening 2020.

3. Algemene ontwikkelingen

3.1. Impact uitbraak coronavirus

De uitbraak en de aanpak van Corona heeft veel inzet gevraagd van de gemeente op alle domeinen. Ondanks deze bijzondere periode heeft de organisatie toch veel activiteiten kunnen continueren of opstarten.

Met de uitbraak van Corona is door het Rijk een uitgebreid pakket aan regelingen samengesteld om de negatieve maatschappelijke gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Gemeenten werden verantwoordelijk voor de uitvoering van de Tijdelijke ondersteuning zelfstandig ondernemers (Tozo) en ontvingen hier financiële middelen voor. Deze middelen kon de gemeente vervolgens inzetten voor uitkering levensonderhoud, bedrijfskapitaal en de uitvoeringskosten. De termijn waarop de Tozo werd geïntroduceerd en uitgerold was kort en heeft veel inzet en energie van de ambtelijke organisatie gevraagd.

Onderstaand uw overzicht van de werkelijke coronakosten en -inkomsten ten opzichte van de bijgestelde begroting op programmaniveau.

Programma	Begroting 2020	Rekening 2020
Sociaal	-214	-346
Veilig	-42	-51
Inkomen en armoede	-61	-59
Vrije tijd	-	-127
Onderwijs	-66	-55
Gebiedsontwikkeling	-122	-273
Leefomgeving en klimaat	-239	-403
Verkeer	-10	-10
Samen besturen	-295	-180
Financiën	30	167
Totaal	**-1.019**	**-1.337**

CONCEPT

4. Financiële positie 2020

Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) is voor de gemeente Diemen het geldende verslaggevingsstelsel. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Het is niet toegestaan baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen te muteren. Mutaties vinden plaats op basis van besluitvorming door de raad.

Uitgangspunt bij de begroting is dat de begroting ten minste sluitend is. In de (gewijzigde) begroting 2020 is een resultaat van € 751.000 negatief opgenomen. Het voordelige saldo over 2020 voor verrekening van de reserves bedraagt € 71.000. Na verrekening van het resultaat van de reserves (€ 258.000) bedraagt het rekeningsaldo € 329.000 positief. De jaarrekening is opgesteld volgens de continuïteitveronderstelling.

Desondanks blijft de begroting van Nederlandse gemeenten en ook die van Diemen onder druk staan. De uitbraak van Corona begin maart 2020 leidt tot ongekende omstandigheden met een enorme (financiële) impact. Daarbij komt dat de kosten van de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein blijven toenemen, terwijl de inkomsten vanuit het Rijk niet meestijgen.

4.1. Resultaat

4.1.1. Analyse van het resultaat

Onderstaand geven we een samenvatting van de cijfers zoals deze in de jaarrekening 2020 zijn gepresenteerd:

- Het gerealiseerd saldo van lasten en baten vóór reservemutaties 2020 bedraagt € 71.000 positief (2019: € 424.000 negatief). Zie pagina 211 van de jaarrekening.
- In 2020 is per saldo € 258.000 onttrokken (2019: € 1,23 miljoen onttrokken) uit de reserves.
- Hierdoor ontstaat een gerealiseerd resultaat van € 329.000 positief.
- In de begroting na wijziging was een resultaat van € 751.000 negatief geraamd. De belangrijkste verklaringen staat vermeld in de “Toelichting staat van baten en lasten per programma”. Wij merken op dat de verschillenanalyse toereikend is.

De structurele exploitatieruimte is in de jaarstukken uitgewerkt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing onder Weerstandvermogen (pagina 150). Dit kengetal geeft aan welke ruimte de gemeente heeft om eigen lasten te dragen. Daaruit blijkt dat de gemeente boven de eigen intern vastgestelde norm is gebleven en het weerstandsvermogen als 'uitstekend' wordt onderkend. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

CONCEPT

4.2. Vermogens- en schuldpositie

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de ontwikkeling van het eigen vermogen en de belangrijkste solvabiliteitsindicatoren van gemeente Diemen.

x € 1000	2020	2019	
Eigen vermogen			
A. Algemene reserve	17.211	18.376	
B. Bestemmingsreserves	5.256	3.611	
C. Gerealiseerde resultaat	329	734	
Totaal	**22.796**	**22.721**	
D. Baten (voor mutaties reserves)	89.740	84.997	
E. Balanstotaal	124.184	106.791	
F. Resultaat voor mutaties reserves	71	-424	
Opbrengstratio			
Eigen vermogen/totale baten	25%	27%	(A+B+C)/D
Resultaat (excl. mutaties reserves)/totale baten	0%	0%	F/D
Resultaat (incl. mutaties reserves)/totale baten	0%	1%	C/D
Eigenvermogenratio			
Eigen vermogen/balanstotaal	18%	21%	(A+B+C)/E

Onderstaand overzicht, overgenomen uit de jaarstukken 2020, geeft aan de hand van kengetallen een beeld van de ontwikkeling in het eigen vermogen, de schuldpositie en overige indicatoren van de gemeente Diemen per balansdatum.

Kengetallen	Norm	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
1. Netto Schuldquote	<100%: groen >130%: rood	43%	127%	36%
2. Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<70%: groen >100%: rood	40%	125%	34%
3. Solvabiliteitsrisico	>50%: groen <30%: rood	21%	14%	18%
4. Grondexploitatie	N.v.t.	-3%	4%	-2%
5. Structurele exploitatieruimte	>0,6%: groen <0%: rood	1,72%	0,50%	2,18%
6. Belastingcapaciteit	Landelijk gemiddelde 100%	106%	106%	109%

We merken op dat de kengetallen over het algemeen in lijn met 2019 zijn. Positieve uitschieter is de structurele exploitatieruimte. Dit kengetal geeft aan welke ruimte de gemeente heeft om eigen lasten te dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De structurele exploitatieruimte blijft boven de 0% (voor 2020 een percentage van afgerond 2%).

De solvabiliteitsratio verdient echter blijvende aandacht, sprake is van een solvabiliteitsratio van 18% (2019: 21%), waarvan <30% als rood wordt onderkend door de gemeente. Oorzaak hiervan is de hoge leningenportefeuille van de gemeente. De afgelopen jaren is de leningenportefeuille van € 85 miljoen in 2015 teruggebracht tot € 42,5 miljoen eind 2020. Nieuwe ambities vergen echter investeringen, wat een negatief effect zal hebben op de solvabiliteitsratio. Via de interne kwartaalbrieven wordt u geïnformeerd over de financiële ontwikkeling van de gemeente.

4.3. Weerstandsvermogen

De (relatieve) omvang van het weerstandsvermogen van gemeenten heeft sterk de aandacht in publicaties over de financiële positie van gemeenten. De tendens in de berichtgeving is dat de risico's toenemen en dat daar een passend weerstandsvermogen bij hoort.

Op basis van de huidige inzichten schat de gemeente Diemen in dat per eind 2020 een onderbouwde kans bestaat dat een bedrag van € 1,3 miljoen noodzakelijk is om aan de zo reëel mogelijk ingeschatte financiële structurele risico's weerstand te bieden. Voor incidentele risico's is een bedrag van € 0,8 miljoen berekend. Voor een nadere specificatie verwijzen we naar pagina 151 van de jaarstukken 2020.

Het beschikbare weerstandsvermogen voor het opvangen van incidentele risico's bedraagt circa € 19,9 miljoen per 31 december 2020 (2019: € 19,1 miljoen). De ratio komt dan uit op 24,5 (2019: 18,5). De gemeente kwalificeert dit als "Uitstekend" volgens de eigen interne normen. Voor het opvangen van structurele risico's kan de onbenutte belastingcapaciteit worden ingezet. De berekende ratio is dan 2,5. De ratio ligt wel lager dan 2019 (4,8).

Hoewel er geen harde norm is voor de gewenste omvang van het weerstands-vermogen, kan worden gesteld dat uw gemeente voldoende weerstands-capaciteit bezit om onvoorziene financiële tegenvallers op te vangen.

5. Jaarstukken

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de Jaarstukken 2020 andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, bestaande uit programma's en paragrafen;
- bijlagen.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat en dat dit verenigbaar is met de jaarrekening. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten uit het BBV en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

CONCEPT

Samen met de jaarrekening, het bestuursverslag en de overige gegevens, publiceert gemeente Diemen bij de jaarrekening bijlagen die betrekking hebben op:

- Kerngegevens
- Het resultaat
- Subsidies
- Taakvelden
- Rechtmatigheid
- Corona

Wij hebben deze bijlagen gelezen en vastgesteld dat de daarin opgenomen informatie niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen.

6. Interne beheersing

6.1. Algemeen

Vanuit onze controleopdracht hebben wij aandacht besteed aan de kwaliteit van de interne beheersingsmaatregelen die een directe relatie hebben met de jaarrekening van uw gemeente. Voor onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing verwijzen wij naar onze managementletter d.d. 23 december 2020.

Vanuit onze controleopdracht hebben wij de kwaliteit beoordeeld van de interne beheersingsmaatregelen die een directe relatie hebben met de jaarrekening van gemeente Diemen.

Wij vinden dat er binnen de gemeente Diemen– rekening houdend met de aard en omvang van de (administratieve) organisatie – geen sprake is van belangrijke tekortkomingen in de interne beheersingsmaatregelen rond de financiële verslaglegging. Wel is er sprake van enkele verbeterpunten en/of specifieke aandachtspunten.

In de hierna volgende paragrafen gaan wij nader in op onze bevindingen en aanbevelingen aangaande de kwaliteit van de interne beheersingsmaatregelen. De belangrijkste elementen uit onze managementletter d.d. 23 december 2020 zijn verwerkt in dit hoofdstuk.

6.2. VIC-functie

De voorwaarden voor de accountant om te kunnen steunen op de door de gemeente uitgevoerde auditwerkzaamheden staan in de wet- en regelgeving voor accountantscontrole in de zogenoemde Standaard 610 ‘Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors’.

CONCEPT

Voor onze (externe) controle van de gemeente Diemen maken wij, conform onze afspraken met de gemeente en onze controleaanpak, gebruik van de VIC en zijn de VIC werkzaamheden ondersteunend. Dat betekent dat onze accountantscontrole uitgaat van een gegevensgerichte controleaanpak, waarbij de VIC van de gemeente Diemen van goede kwaliteit is en op tijd gereed is om tijdens onze controle gebruik van te maken.

Duo+ heeft vorig jaar de voorkeur uitgesproken om deskundigheid weer beschikbaar te hebben binnen de eigen organisatie om zowel de kwaliteit, de voortgang, als de doorontwikkeling van de VIC te kunnen realiseren. Dit had mede als doel om de kwetsbaarheid en afhankelijkheid te beperken.

Door de VIC weer intern binnen Duo+ te organiseren is een kwaliteitsverbetering geconstateerd ten opzichte voorgaand jaar. Wij adviseren om daarbij te overwegen om een meer organisatiegerichte aanpak te hanteren. Daarbij wordt de rol van interne beheersing in de lijn belangrijker en krijgt de VIC een toetsende, in plaats van een uitvoerende rol. Graag denken wij hierin met u mee. Duo+ en de gemeente Diemen hebben de ambitie om de huidige kwaliteit van de VIC ook na 2020 verder te verbeteren.

7. Algemene controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2020

7.1. Kwaliteit jaarstukken

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de jaarstukken van een gemeente naast de jaarrekening bestaan uit een jaarverslag met daarin opgenomen de programmaverantwoording en de paragrafen. Wij hebben vastgesteld dat de aangepaste jaarstukken van de gemeente Diemen, na door ons voorgestelde correcties, voldoen aan de eisen van het BBV. In de programmaverantwoording zijn de toelichtingen van de afwijkingen ten opzichte van de begroting geanalyseerd en toegelicht.

7.2. Het verloop van de controle 2020

In verband met de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad voor het toezicht op het proces van de financiële verslaglegging, doen wij – overeenkomstig *Controlestandaard 260 Communicatie met de met governance belaste personen* – verslag van het verloop van onze controlewerkzaamheden.

In onze managementletter d.d. 23 december 2020 hebben wij onze tussentijdse bevindingen gerapporteerd over de VIC. Wij hebben gesignaleerd dat door de VIC weer binnen Duo+ te organiseren een kwaliteitsverbetering ten opzichte van voorgaand jaar is gerealiseerd.

Als onderdeel van het professionaliseringtraject, naar het kunnen afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording over 2021, actualiseert Duo+ ook de gemeentelijke processen. Ten tijde van de interim-controle was dit en het in kaart brengen van opzet en bestaan door middel van lijncontroles nog onderhanden. In de aanloop naar de jaarrekeningcontrole is dit uitgevoerd en opgeleverd.

CONCEPT

Naar aanleiding van deze bevindingen zijn ruim voorafgaand aan het controleproces afspraken gemaakt met uw organisatie en is de opzet en bestaan van de gemeentelijke processen ontvangen.

Bij aanvang van onze controle was ook de concept jaarrekening en het balansdossier gereed. De aanlevering was kwalitatief beter dan in 2019.

7.2.1. Verwerking van geconstateerde afwijkingen

Onze controle heeft tot meerdere tekstuele en cijfermatige correcties geleid in de balans, de staat van de baten en lasten in de toelichtingen van de jaarrekening 2020.

Ten aanzien van de presentatie hebben wij gevraagd meerdere wijzigingen aan te brengen in de jaarrekening om te voldoen aan de voorschriften van het BBV en de WNT.

Een volledige lijst van zowel tekstuele als cijfermatige correcties hebben wij verstrekt aan de gemeente en aan Duo+. Inhoudelijk zijn er over de jaarrekening 2020 en de doorgevoerde correcties geen meningsverschillen geweest met uw organisatie.

7.3. Controlebevindingen

7.3.1. Sociaal Domein

7.3.1.1. Interne controle

In tegenstelling tot andere VIC-processen voert de gemeente Diemen voor het sociaal domein zelf controles uit. Dit zijn kwalitatief sterke interne controles. Uit deze en onze werkzaamheden blijken een aantal (detail)bevindingen ten aanzien van het verbeteren van procedures. Wij hebben de door Diemen uitgevoerde interne controlewerkzaamheden gecontroleerd bevestigen de conclusies van de werkzaamheden. De fouten en onzekerheden uit te detailcontrole is opgenomen in de foutenevaluatie onder Samenvatting fouten en onzekerheden.

7.3.1.2. Bestedingen Jeugdzorg (regionale inkoop)

De kosten voor jeugdzorg in de regio zijn in 2020 wederom fors gestegen. Ook voor Diemen, waardoor een tekort op dit onderdeel is ontstaan. Het nadeel op jeugdzorg in de jaarrekening 2020 is ca. € 0,4 miljoen ten opzichte van de gewijzigde begroting 2020. Per 1 januari 2018 heeft de gemeente de inkoop van jeugdzorg op andere wijze vormgegeven. In plaats van inkoop op inzet, is de financiering van zorg nu gebaseerd op resultaten, in de vorm van zorgtrajecten (zogenaamde Segment Profiel Intensiteit-combinaties (SPIC). In de praktijk blijken belangrijke beperkingen in de uitvoering hiervan en in de toerekening van zorgkosten aan boekjaren.

CONCEPT

Conform voorgaand jaar heeft de gemeente In 2020 beter inzicht in het aantal (openstaande) trajecten, de gemiddelde trajectduren en de kosten hiervan. De toerekening voor de nog openstaande trajecten per balansdatum is bepaald op basis van de gemiddelde trajectduur van alle afgeronde trajecten over 2018/2019. Op basis hiervan is bepaald dat de gemeente per saldo voor € 160.000 heeft vooruitbetaald aan de zorgaanbieders.

7.3.1.3. Bestedingen Wmo en Jeugdwet

Zorgaanbieders die Wmo (begeleiding en huishoudelijke hulp) en Jeugdzorg aanbieden moeten jaarlijks een productieverklaring indienen waarin zij verantwoording afleggen over de geleverde zorg bij de financier. Afhankelijk van de omvang van de geleverde zorg moeten de zorgaanbieders hier een bestuurdersverklaring of controleverklaring bij verstrekken. Voor een aantal zorgaanbieders hebben wij geen (gecontroleerde) productieverantwoording ontvangen. Dit betreft een bedrag van in totaal afgerond € 961.000 (bestaande uit € 119.000 Wmo en € 842.000 Jeugdwet). Wij merken de verantwoorde zorguitgaven van deze aanbieders voor dit bedrag daarom aan als onzeker.

7.3.1.4. Persoonsgebonden budgetten

De uitvoering van de persoonsgebonden budgetten (PGB) ligt bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). In 2020 is door de accountant van de SVB opnieuw geen goedkeurende controleverklaring verstrekt. Bovendien worden door de SVB geen controles uitgevoerd op prestatielevering van de PGB 's, wat door de gemeenten zelf uitgevoerd moet worden. Dit leidt tot een onzekerheid van € 744.000. In voorgaande jaren hebben wij dit opgenomen in onze foutenevaluatie.

Ons advies van vorig jaar om te onderzoeken of met aanvullende inspanningen door Diemen meer zekerheid kan worden verkregen bij de uitgaven en de prestatielevering daarvan is door de gemeente opgevolgd. In tegenstelling tot 2019 is er over 2020 een bureau ingehuurd om een cliënt ervaringsonderzoek uit te voeren. Mede vanwege de zeer lage respons (13%) en de uitkomsten van de enquêtes hebben Diemen en wij beoordeeld dat de onzekerheid hierdoor niet kan worden weggenomen. We kijken graag met u mee hoe u komende jaren, binnen de grenzen van aanvaardbare extra kosten voor de gemeente uiteraard, aanvullende zekerheid uit uw onderzoek kan halen, bijvoorbeeld door aanvullende huisbezoeken/keukentafelgesprekken.

7.3.2. Grondexploitatie

7.3.2.1. Algemeen

Diemen heeft zorgvuldige aandacht besteed aan een correcte waardering van haar grondposities in de jaarrekening 2020 en het proces dat hiertoe moet leiden. De Nota Grondbeleid stelt dat de gemeente Diemen elk jaar bij de jaarrekening het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) aanbiedt aan de gemeenteraad. Hierin wordt verantwoording afgelegd en inzicht gegeven in alle activiteiten met betrekking tot het beheren en exploiteren van gronden, waaronder de voorbereidende grondexploitaties, grondexploitaties (Onderhanden werk, waaronder De Sniep en Holland Park), strategische gronden en erfpachtgronden.

CONCEPT

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het (geheime) Meerjarenperspectief Grondzaken Jaarrekening 2020. Het MPG is 11 mei door het college vastgesteld en is aan de raad van 17 juni a.s. ter vaststelling voorgelegd.

In het MPG zijn door de gemeente belangrijke keuzen gemaakt en standpunten ingenomen. Met deze voorbereidingen en berekeningen heeft Diemen ook beoordeeld of het onderhanden werk en (andere) gronden in de jaarrekening 2020 op een juiste wijze zijn gewaardeerd en in welke mate de gemeente verliesvoorzieningen moet treffen voor mogelijke tekorten in de grondexploitaties. In de Paragraaf Grondbeleid van de jaarstukken is dit nader uiteengezet. Het onderhanden werk (voorraad) in de jaarrekening bedraagt per 31 december 2020 per saldo € -2,1 miljoen (2019: € -2,7 miljoen). Volgens de door de gemeente geactualiseerde prognoses neemt het verwachte positieve eindresultaat toe tot ca. € 30,0 mln. Het hoge verwachte eindresultaat wordt vooral verklaard door het project Holland Park.

Onze conclusie is dat Diemen meer dan voldoende aandacht heeft voor de beheersing van de grondprojecten en dat de uitgangspunten en onderbouwingen van Diemen gebaseerd zijn op gedegen voorbereiding en onderzoek door de gemeente. Deze uitgangspunten worden onderbouwd met actualisaties, onderbouwingen, externe taxaties en ingewonnen informatie en deskundigenadvies van derden. Desalniettemin zijn (en blijven) de risico's verbonden aan de grondexploitaties omvangrijk. Voor een deel liggen deze risico's buiten de directe invloedsfeer van de gemeente. Hoewel de ontwikkelingen ten aanzien van de coronacrisis onzekerheden met zich meebrengen, hebben deze ontwikkelingen volgens de inschatting van de gemeente geen materiële gevolgen voor de schattingen en uitkomsten van de grondexploitaties van de gemeente Diemen en voor vermogen en resultaat. In de toelichting op de balans bij de "Voorraden - Onderhanden werk" heeft u dat nader toegelicht. De uitgangspunten van de grondexploitatie gebaseerd op adequaat onderbouwde marktgegevens en de risico's en kansen voor de projecten heeft Diemen toereikend bepaald en in kaart gebracht.

De projectinhoud en de actuele stand van zaken van de belangrijkste grondexploitaties Plantage De Sniep en Holland Park worden beknopt beschreven in Paragraaf Grootschalige Projecten in de jaarstukken en worden uitgebreid toegelicht in het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG). Per 31 december 2020 zijn de nog te maken kosten voor de periode tot einde looptijd (naar verwachting 2024 voor de Sniep en 2026 voor Holland Park) geraamd op € 11,9 miljoen en de verwachte opbrengsten bedragen over diezelfde periode € 35,0 miljoen. Voor Holland Park wordt opgemerkt dat gezien de recente start van de ontwikkeling de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten fors te noemen zijn. Als gevolg van de aanbestedingsprocedure en de gunning in 2019 en de gesloten realisatieovereenkomst zijn sluitende contractafspraken gemaakt over de te realiseren opbrengsten, waarbij de ontwikkelaar aanvullend kosten voor bijvoorbeeld bouwrijp maken en woonrijp maken voor rekening neemt. De gemeente heeft de netto contante waarde van Holland Park volgens de meest recente inzichten berekend op € 26,4 mln. positief.

CONCEPT

7.3.3. Inkoop en Aanbesteding

Als onderdeel van onze controle hebben we getoetst of de juiste naleving van de EU-aanbestedingsregels heeft plaatsgevonden. In onze controle van 2019 hebben wij enkele onrechtmatigheden geconstateerd. De in 2019 geconstateerde onrechtmatige inkoopcontracten zijn deels verwerkt in de jaarrekening 2019 en meegenomen in de foutenevaluatie. Hierdoor worden deze bedragen conform de mogelijkheid vanuit de Kadernota Rechtmatigheid niet in 2020 nogmaals meegenomen in de foutenevaluatie. Op basis van de werkelijke lasten is bepaald dat een totaal bedrag van € 136.000 niet meetelt voor de onrechtmatigheden 2020. Voor 2020 heeft Diemen gekozen om niet de contractwaardes op te nemen in de foutenevaluatie, maar de jaarschijf (gemaakte onrechtmatige kosten over 2020). Hierdoor zullen echter wel de bestedingen in 2021, betreffende de onrechtmatige contracten geconstateerd over 2020, gaan meetellen in de foutenevaluatie over 2021.

De belangrijkste dossiers hebben betrekking op inhuur van personeel, diverse onderhoudsdiensten, verzekeringen en parkeerbeheer. We adviseren om van de betreffende dossiers na te gaan of deze diensten in de toekomst op andere (rechtmatige) wijze kunnen worden ingekocht. Voor een aantal dossiers die in voorgaande jaren als onrechtmatig aangemerkt zijn is dit reeds gebeurd.

Het totaal aan onrechtmatige lasten in 2020 bedraagt € 954.000. Een deel van de contracten loopt door in 2021 en verder. Rekening houdend met de in eerdere jaren verwerkte contractwaarden is de totale onrechtmatigheid berekend op € 817.000 (lasten in 2020). Dit bedrag hebben wij opgenomen in de foutenevaluatie. Diemen heeft voor de discussiedossiers juridische memo's laten opstellen om de conclusie van de VIC te onderbouwen. Wij adviseren de juridische memo's voor de discussiedossiers jaarlijks te actualiseren.

7.4. Samenvatting fouten en onzekerheden

Uit onze jaarrekeningcontrole zijn enkele fouten en onzekerheden geconstateerd, deze zijn gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening. De afwijkingen inzake rechtmatigheid kunnen niet worden gecorrigeerd. Onderstaande tabel geeft daarvan een samenvatting. Getrouwheidsbevindingen werken ook door in de bevindingen voor rechtmatigheid.

CONCEPT

In de onderstaande tabel zijn de niet gecorrigeerde fouten en onzekerheden vermeld.

Betreft	*Fout (rechtmatigheid)*	*Fout (getrouwheid)*	*Onzekerheid*
Sociaal domein - PGB's			€ 744.000
Sociaal domein - ZIN Jeugd			€ 842.000
Sociaal domein - ZIN Wmo			€ 119.000
Sociaal domein – Pw	€ 21.000		
Inkoop en aanbesteding	€ 817.000		
TOTAAL	**€ 838.000**	**€ 0**	**€ 1.705.000**

Voor een goedkeurende controleverklaring is de maximaal toelaatbare fout (de materialiteit) € 926.000. De maximale onzekerheid bedraagt € 2.778.000. Het totaal aan resterende fouten en onzekerheden blijft binnen de goedkeurings-toleranties.

7.5. Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2020, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. Volgens de kadernota rechtmatigheid zijn strikt genomen bestedingen boven het begrotingsbedrag onrechtmatig.

Een overschrijding van de begroting hoeft echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Naar aanleiding van een BBV wijziging in 2018, moeten begrotingsafwijkingen, die in formele zin onrechtmatig zijn, maar niet meetellen voor het oordeel voor de rechtmatigheid van de accountant, opgenomen worden in het verslag van de accountant.

CONCEPT

In 2020 zijn de volgende begrotingsoverschrijdingen op de lasten per programma geconstateerd (pagina 279 van de jaarrekening):

Programma's	Over/onderschrijding	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil 2020	Rechtmatigheid
Sociaal	Onderschrijding: Geen toelichting benodigd	-20.149	-20.011	139	Rechtmatig 1
Veilig	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-3.043	-3.194	-151	Rechtmatig 2a
Inkomen en armoede	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-14.729	-15.902	-1.174	Rechtmatig 2a
Vrije tijd	Onderschrijding: Geen toelichting benodigd	-7.091	-5.767	1.324	Rechtmatig 1
Onderwijs	Onderschrijding: Geen toelichting benodigd	-3.573	-3.180	393	Rechtmatig 1
Gebiedsontwikkeling	Onderschrijding: Geen toelichting benodigd	-15.933	-5.771	10.161	Rechtmatig 1
Leefomgeving en klimaat	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-18.322	-18.656	-334	Rechtmatig 2a
Verkeer	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-1.563	-1.570	-8	Rechtmatig 2a
Samen besturen	Overschrijding: Verplichte dotatie aan o.a. de voorziening Wachtgelden	-12.395	-12.637	-242	Rechtmatig 2b
Financiën	Overschrijding: Veroorzaakt door externe factoren	-2.910	-2.980	-71	Rechtmatig 2b

Uw raad moet deze afwijkingen bij het vaststellen van de jaarrekening expliciet autoriseren.

De begrotingsoverschrijdingen zijn intern geanalyseerd op basis van het interne beleid en de conclusie is dat geen sprake is van materiële onrechtmatigheden die moeten worden betrokken in ons oordeel. Wij kunnen instemmen met de conclusie, dat de begrotingsonrechtmatigheden niet hoeven mee te wegen in ons oordeel over de financiële rechtmatigheid.

Onderdeel van de controle op de begrotingsrechtmatigheid is de controle op de investeringskredieten. Ook hierbij geldt dat overschrijdingen van het budget in beginsel onrechtmatig zijn. In de kadernota rechtmatigheid is door de commissie BBV uitgeschreven in welke situaties een overschrijding van het budget (begroting) meeweegt in het oordeel van de accountant. In 2020 zijn er geen investeringskredietenoverschrijdingen geconstateerd die meetellen voor ons oordeel.

7.6. Single Information Single Audit (SiSa)

De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening is opgesteld door de gemeente. Wij hebben deze SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2020. Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast. Wij benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren, zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Bij onze controle zijn geen fouten geconstateerd.

CONCEPT

Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordings-documenten voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente 2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H4	Specifieke uitkering Sport	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling sportakkoord)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Strekking controleverklaring bij de jaarrekening t.a.v. getrouwheid: goedkeurend
Strekking controleverklaring bij de jaarrekening t.a.v. rechtmatigheid: goedkeurend.

<u>Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)</u>

Het college van B&W de gemeente Diemen heeft adequaat en toepasselijk M&O beleid vastgesteld ten aanzien van de Tozo-regeling. Bij de uitvoering van de controle is vastgesteld dat conform dit beleid is gehandeld.

Conform het M&O beleid zijn er gedurende het jaar steekproefsgewijs detailcontroles uitgevoerd op de Tozo bestedingen in 2020. Aanvullend op de detailcontroles maakt de gemeente gebruik van de IB-signalen ontvangen vanuit het inlichtingenbureau om rechtmatige bestedingen achteraf vast te kunnen. Deze signalen zullen in 2021 opgevolgd worden voor de Tozo 1, 2 en 3 bestedingen en dat is volgens de regelgeving toegestaan. Voor de ontvangen signalen heeft Diemen conform het beleid werkprocessen aangemaakt voor de

CONCEPT

signalen die volgens het beleid onderzoekswaardig zijn. De aangemaakte werkprocessen zullen door Diemen integraal opgevolgd worden in 2021. De opvolging van deze uitvoering zal in 2021 plaatsvinden en betrokken worden in de controle 2021.

7.7. IT-beheersing

7.7.1. Inleiding

Op grond van de wet is de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking een terugkerend onderwerp bij onze controlewerkzaamheden en de rapportage van onze bevindingen. Onze werkzaamheden richten zich echter vooral op de IT-beheersingsmaatregelen die relevant zijn in het kader van onze opdracht voor het controleren van de jaarrekening. Wij benadrukken dat onze werkzaamheden zich niet richten op alle IT-risico's en -beheersingsmaatregelen

7.7.2. Bevindingen aangaande de IT-beheersingsmaatregelen.

Wij hebben kennis genomen van de organisatie en toepassing van IT-middelen binnen gemeente Diemen voor zover relevant in het kader van onze opdracht voor de controle van de jaarrekening.

7.7.3. Automatisering

Een significant deel van de ICT-omgeving wordt beheerd door Duo+. De accountant van Duo+ heeft een uitgebreide beoordeling van de ICT-omgeving en belangrijkste maatregelen daarbij uitgevoerd. Wij hebben hier vooraf met de accountant van Duo+ afspraken over gemaakt en achteraf de door hen uitgevoerde werkzaamheden beoordeeld.

Wij concluderen, op basis van onze beoordeling van de door de accountant van Duo+ uitgevoerde werkzaamheden, dat de algemene IT-beheersmaatregelen, voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole van de gemeente Diemen, toereikend zijn.

Daarnaast concluderen wij dat er over boekjaar 2020 niet kan worden gesteund op de controls in de factuurbehandelingsapplicatie van het financieel pakket. Deze geconstateerde tekortkomingen hebben geen invloed op onze controle. Wij hebben rekening gehouden met het risico van deze mogelijke tekortkoming in de interne beheersing en hebben de controle op inkoopfacturen daarom volledig gegevensgericht uitgevoerd.

Wij verwijzen voor aanbevelingen ten aanzien van automatisering naar het accountantsverslag dat door de accountant van Duo+ is verstrekt bij de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling en de daaronder liggende rapportage van de IT-audit.

CONCEPT

7.7.4. Risicosignaal rond de bescherming van persoonsgegevens

In de media wordt de laatste maanden een sterke toename gemeld van aanvallen op IT-systemen en de daarin opgenomen persoonsgegevens. Zowel nationaal als internationaal. Op 1 maart jongstleden heeft ook de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) de noodklok geluid over de explosieve groei van hacks en datadiefstal, gericht op het buitmaken van persoonsgegevens. De AP maakt in hetzelfde bericht ook de Rapportage Datalekken 2020 openbaar. In deze rapportage worden feiten weergegeven over de melding van datalekken en ook aanbevelingen vanuit de AP. Deze aanbevelingen richten zich vooral op het gebruik van multifactor authenticatie (MFA).

Vijf aanbevelingen van de AP

MFA is een relatief eenvoudige maatregel die veel leed kan voorkomen. Bovendien is het gebruik van MFA in veel gevallen een essentieel onderdeel van een adequaat beveiligingsbeleid. Daarmee is deze maatregel vaak ook een juridische verplichting op grond van de AVG.

De AP adviseert:

1. MFA in te stellen voor alle systemen waar toegangscontrole op ingesteld is. Vooral bij externe toegangscontrole en systemen die veel (gevoelige of bijzondere) persoonsgegevens bevatten.
2. MFA in te stellen op (zakelijke) instantmessagingdiensten (zoals Signal, Telegram en WhatsApp) en mailapplicaties.
3. De effectiviteit van de toegangscontrole te blijven verifiëren.
4. Vanuit het intern toezicht in de organisatie na te gaan welke verwerkingen in aanmerking komen voor MFA.
5. Voor meer informatie over MFA en een gedegen wachtwoordmanagementbeleid de Factsheet Gebruik tweefactorauthenticatie van het NCSC te raadplegen.

Wij adviseren om kennis te nemen van het nieuwsbericht en de rapportage van de AP en te evalueren of de inhoud en de maatregelen die de gemeente Diemen al treft aanleiding geeft om het IT-(beveiligings)beleid binnen de gemeente aan te scherpen.

8. Overige onderwerpen

8.1. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is van toepassing op de gemeente Diemen.

Accountants dienen de naleving van de WNT te toetsen en overtredingen te melden bij het Ministerie van BZK. Wij hebben vastgesteld dat de juiste gegevens en bedragen zijn opgenomen in de jaarrekening en dat de gemeente daarmee aan de WNT heeft voldaan.

Bevestiging volledigheid

Wij hebben de toepassing van de WNT door de gemeente gecontroleerd overeenkomstig het Controleprotocol WNT 2020. Daarbij hebben wij ons gebaseerd op de in de jaarrekening verantwoorde gegevens en bedragen en de daaraan ten grondslag liggende administratieve bescheiden. Het kan echter zijn dat een bepaalde verwerkingswijze van (kosten)vergoedingen aan de topfunctionarissen in de financiële administratie, niet vooraf door ons is geïdentificeerd. Deze vergoedingen zouden dan al dan niet terecht, buiten de WNT-verantwoording kunnen zijn gebleven en buiten de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden. Als de WNT-verantwoording niet strookt met uw beeld van de werkelijkheid of met uw eigen administratie, verzoeken wij u ons per omgaande te informeren. Wij kunnen dan op grond van uw informatie onze controlebevindingen evalueren.

8.2. Vennootschapsbelasting (VPB)

Vanaf 1 januari 2016 is gemeente Diemen belastingplichtig geworden voor Vennootschapsbelasting (VPB). Gemeente Diemen heeft geanalyseerd voor welke activiteiten vennootschapsbelastingplicht ontstaat. Op basis van deze analyse, ontstaat vennootschapsbelastingplicht voor de volgende activiteit:

- Reclame

Aangifte vennootschapsbelasting 2019, met datum aangifte 17 februari 2021 geeft een te betalen vennootschapsbelasting van € 14.632. Dit is verwerkt in de jaarrekening.

8.3. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing

Wij betrekken bij onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende standaarden, de naleving van wet- en regelgeving en frauderisico's. Daarbij richten wij ons op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening. Tegelijkertijd kan van ons niet verwacht worden dat elke in die context relevante overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

Wij hebben op basis van onze controlewerkzaamheden de risicofactoren voor overtredingen van wet- en regelgeving en fraude geëvalueerd. Onze controle heeft geen afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht.

De rol van de gemeenteraad is het erop toezien dat het college van burgemeester en wethouders een systeem inricht om frauderisico's te voorkomen.

De gemeente Diemen heeft in 2019 een frauderisicoanalyse opgesteld die op basis van inventarisatie door managers en teamcoördinatoren van frauderisico's heeft plaatsgevonden. De uitkomsten daarvan zijn ook besproken in de Auditcommissie.

CONCEPT

Wij pleiten voor het blijvend onder de aandacht brengen van frauderisico's binnen de organisatie, om daarmee de bewustwording verder te vergroten en om de voorgestelde beheersingsmaatregelen via de interne controles te toetsen. Op basis van deze evaluatie kunnen waar nodig maatregelen getroffen worden om deze risico's te verkleinen.

Wij adviseren om jaarlijks het risico van overtreding van wet- en regelgeving en fraude te evalueren en te bespreken met de gemeenteraad. Op basis van deze evaluatie kunnen waar nodig maatregelen getroffen worden om deze risico's te verkleinen.

8.4. Onafhankelijkheid

Het waken voor onze onafhankelijkheid is primair onze eigen (vaktechnische) verantwoordelijkheid. Aanvullend daarop rapporteren wij u jaarlijks – voor uw beoordeling van onze onafhankelijkheid – de werkzaamheden die door ons zijn verricht naast het controleren van financiële verantwoordingen en het uitoefenen van onze natuurlijke adviesfunctie.

Met betrekking tot het verslagjaar 2020 hebben wij geen werkzaamheden bij de gemeente Diemen verricht naast onze controlewerkzaamheden en de daaruit voortvloeiende advisering.

9. Slot

Wij vertrouwen erop u met dit accountantsverslag voldoende te hebben geïnformeerd over onze controlebevindingen en u van dienst te zijn geweest met de vermelde ontwikkelingen en aanbevelingen.

In een volgende vergadering van de gemeente lichten wij onze bevindingen graag nader aan u toe.

CONCEPT